

PLATFORMA AKTIVNÍHO OBČANSTVÍ:

Mezigenerační spravedlnost

Závěrečná zpráva o konzultaci – listopad 2025

*Analýzu provedla a zprávu vypracovala organizace Make.org.
Platformu realizovala a moderování prováděla společnost Open Source Politics.*

OBSAH

Shrnutí.....	strana 3
1. Úvod.....	strana 4
2. Metodika.....	strana 5
3. Přehled.....	strana 7
4. Nejvíce schválených příspěvků.....	strana 8
5. Hlubková analýza.....	strana 11
Sociální soudržnost a začleňování.....	strana 11
Demokracie a správa věcí veřejných.....	strana 13
Environmentální a socioekonomická udržitelnost.....	strana 15
Systémy péče a vzdělávání.....	strana 19
6. Závěr.....	strana 21

SHRNUTÍ

V rámci informování o návrhu strategie pro mezigenerační spravedlnost zahájila Evropská komise vícejazyčnou online konzultaci na téma **mezigenerační spravedlnosti** na **Platformě aktivního občanství**, která probíhala od **února do listopadu 2025**. Proces byl rozdělen do čtyř fází: ve *fázi stanovení rozsahu* (únor–duben) byly identifikovány základní příčiny problémů v oblasti mezigenerační spravedlnosti, následovalo *vytváření vize* (červen–červenec), rozvoj *myšlenek strategie* (srpen–říjen) a na závěr byla *společně vytvořena strategie pro mezigenerační spravedlnost* (říjen–listopad).

Ve všech čtyřech fázích Platformy aktivního občanství byly shromážděny různé příspěvky z celé EU, které zachycovaly názory občanů na klíčové problémy v oblasti mezigenerační spravedlnosti i jejich konkrétní a inovativní nápady, jak zlepšit komunikaci mezi generacemi a zajistit, aby byly zájmy současných i budoucích generací důsledně zohledňovány v rozhodovacím procesu EU.

Tato zpráva shrnuje online diskusi, která probíhala od února do listopadu 2025 v rámci čtyř širších oblastí a deseti konkrétních témat, která se týkají hlavních výzev v oblasti mezigenerační spravedlnosti.

Během této konzultace účastníci zdůraznili naléhavou potřebu podporovat **mezigenerační solidaritu** vytvářením inkluzivního prostoru pro dialog a bojem proti diskriminaci, zejména proti ageismu. Vyzvali k **inkluzivní správě věcí veřejných orientované na budoucnost**, která by do tvorby politik zahrнула dlouhodobé myšlení a zajistila, aby dnešní rozhodnutí zohledňovala zájmy mladších a budoucích generací. Účastníci zdůraznili význam naléhavých **opatření v oblasti klimatu** a přechodu na **udržitelné ekonomické modely**, které upřednostňují dlouhodobý blahobyt a zároveň zlepšují zaměstnanost mladých lidí. Zdůraznili potřebu všeobecného přístupu k **vysoce kvalitním veřejným službám** po celý život, prosazovali účinnější systémy péče, větší uznání rodin a komunit jako podpůrných sítí a reformy vzdělávání, které podporují celoživotní učení.

Celkově tyto oblasti politiky důsledně propojili s širšími společenskými cíli a zdůraznili, že sociální soudržnost, environmentální a socioekonomická udržitelnost, dlouhodobá správa věcí veřejných a spravedlivé veřejné služby musí postupovat společně, aby se vybuodovala spravedlivější a soudržnější Evropa, která podporuje všechny generace.

1. ÚVOD

Na podporu rozvoje **strategie EU pro mezigenerační spravedlnost** zahájila Evropská komise vícejazyčnou online konzultaci na Platformě aktivního občanství. Tento participační proces, který probíhal od **února do listopadu 2025** společně s evropskou panelovou diskusí občanů na téma mezigenerační spravedlnosti, umožnil občanům sdílet své názory a nápady a přispěl k posílení mezigenerační solidarity a ochraně zájmů a blahobytu současných i budoucích generací.

Konzultace probíhala ve čtyřech fázích – stanovení rozsahu, tvorba vize, rozvoj myšlenek strategie a spoluvytváření strategie pro mezigenerační spravedlnost –, které provázely tento postup od pochopení problémů až po definování konkrétních opatření. V těchto fázích konzultační platforma shromáždila celkem **179 příspěvků od občanů**, které doprovázelo **132 komentářů** a **323 vyjádření souhlasu**.

Tato zpráva představuje analýzu všech příspěvků shromážděných v průběhu tohoto participativního procesu, uspořádaných podle čtyř klíčových **oblastí** určených na základě tematického seskupení nejčastěji diskutovaných **témat**. Těmito oblastmi jsou: 1) sociální soudržnost a začleňování, 2) demokracie a správa věcí veřejných, 3) environmentální a socioekonomická udržitelnost a 4) systémy péče a vzdělávání.

Každá z těchto oblastí odráží tři **hlavní výzvy** pro mezigenerační spravedlnost, které účastníci identifikovali: **myšlení v krátkodobém horizontu** (krátkodobé priority v politice a ekonomice podle účastníků zpochybňují mezigenerační spravedlnost), **vyloučení a nerovnost** (podle účastníků diskriminace a nerovný přístup brání zejména mladým a starším lidem v plném zapojení do společnosti) a také **nedostatečná mezigenerační solidarita** (účastníci vysvětlují, že slabé vazby a omezená podpora mezi generacemi oslabují sociální soudržnost).

Nejprve je v této zprávě popsána **metodika** a poté následuje **obecný přehled** trendů účasti a výsledků. Zpráva pak poskytuje podrobnou **analýzu jednotlivých oblastí** tím, že se zabývá každým **tématem** občanů, což je podpořeno příklady názorů občanů z Platformy aktivního občanství. Závěrečná kapitola shrnuje výsledky konzultace a nabízí stručné úvahy o nich.

2. METODIKA

K analýze obsahu Platformy aktivního občanství zaměřeného na mezigenerační spravedlnost¹ byla použita třístupňová metodika. Tento přístup zajišťuje jak přesnou interpretaci příspěvků občanů, tak smysluplné sdružení a seskupení myšlenek, přičemž je dosaženo rovnováhy mezi tematickou soudržností a analytickou hloubkou.

KROK 1 KVALITATIVNÍ ANALÝZA příspěvků a komentářů: byly identifikovány hlavní oblasti diskuse. Za tímto účelem použil analytický tým induktivní přístup založený na tématech a každému příspěvku přiřadil tematické označení. To umožnilo identifikovat klíčová témata, na která občané upozornili, a stanovit jejich priority.

KROK 2 ANALÝZA PŘÍSPĚVKŮ v rámci oblastí: manuálně prováděná kvalitativní analýza. Příspěvky byly tematicky seskupeny do „témat občanů“ na základě četnosti a významu témat v rámci každé oblasti.

KROK 3 Zohlednění KOMENTÁŘŮ A VYJÁDŘENÍ SOUHLASU: u příspěvků a komentářů, pokud byly považovány za vhodné, byla provedena dodatečná analýza, přičemž některé příspěvky, které byly pro dané téma obzvláště ilustrativní a které představují perspektivy občanů, byly zdůrazněny.

¹ Všechny příspěvky jsou k dispozici online jako součást otevřených datových souborů platformy, které si může každý zájemce stáhnout pro další analýzu.

SLOVNÍČEK POJMŮ

Účastník. Občan, který na platformě provedl alespoň jednu akci: příspěvky, komentáře nebo vyjádření souhlasu.

Příspěvek. Jeden názor sdílený účastníkem na platformě.

Komentář. Písemné reakce účastníků na původní příspěvek. Komentáře zahajují diskusi k původnímu tématu a umožňují účastníkům vzájemně komunikovat.

Vyjádření souhlasu. Reakce účastníka, který chce podpořit konkrétní příspěvek. U některých příspěvků vyjádření souhlasu není.

Oblast. Oblast je název, který spojuje myšlenky obsažené ve velkém počtu příspěvků.

Témata občanů. Jde o podkategorii oblastí, která zahrnuje několik příspěvků.

3. PŘEHLED

ČÍSLA

Celková účast od 25. února 2025 do 30. listopadu 2025

- **354 041** zobrazení stránek (pro celou participativní platformu)
- **215 000** návštěvníků (pro celou participativní platformu)
- **179** příspěvků
- **132** komentářů
- **323** vyjádření souhlasu

PŘEHLED VŠECH OBLASTÍ A TÉMAT OBČANŮ

Níže uvedená tabulka obsahuje přehled všech identifikovaných **oblastí** a **témat občanů**. Kapitola 5. (*Hlubková analýza*) poskytuje podrobnou analýzu všech témat. V tabulce je také zobrazen celkový počet příspěvků (Σ), které náležejí do každé oblasti.*

* Mnoho příspěvků na Platformě aktivního občanství se zabývá širokou škálou témat, která mohou zasahovat do různých oblastí. Proto může být celkový počet příspěvků v níže uvedené tabulce vyšší než jejich skutečný celkový počet.

OBLASTI	Σ	TÉMATÁ OBČANŮ
1. SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST A ZAČLEŇOVÁNÍ	75	1.1 Podpora mezigenerační solidarity a vytváření prostoru pro mezigenerační dialog
		1.2 Boj proti diskriminaci a podpora rovnosti
2. DEMOKRACIE A SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH	59	2.1 Rozšíření inkluzivní účasti pro mezigenerační zastoupení
		2.2 Stavění dlouhodobého a mezigeneračního myšlení do centra procesu tvorby politik
3. ENVIRONMENTÁLNÍ A SOCIOEKONOMICKÁ UDRŽITELNOST	51	3.1 Boj proti změně klimatu jako mezigenerační odpovědnost
		3.2 Podpora investic orientovaných na budoucnost
		3.3 Zlepšení podmínek pro zaměstnávání mladých lidí
		3.4 Zajištění důstojných životních podmínek pro všechny
4. SYSTÉMY PÉČE A VZDĚLÁVÁNÍ	37	4.1 Posílení systémů péče pro všechny věkové kategorie
		4.2 Rozšíření spravedlivého přístupu ke kvalitnímu vzdělávání

4. PŘÍSPĚVKY S NEJVYŠŠÍM POČTEM VYJÁDŘENÍ SOUHLASU

Upozornění: části citátů v této části jsou pro přehlednost a zdůraznění zvýrazněny **tučně**.

Maciej – 26 vyjádření souhlasu

Název: Akční plán EU pro boj proti ageismu umožní mladým i starým lidem prosperovat

Oblast: **SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST A ZAČLEŇOVÁNÍ**

„Abychom dosáhli ‚Unie rovnosti‘, musíme **se vypořádat s diskriminací na základě věku a strukturálními překážkami**, které brání lidem všech věkových kategorií požívat rovnosti v průběhu celého života. Zpochybňování **diskriminačních narativů a praktik**, jako je ageismus, a revize sociálně-ekonomických politik na základě mezigenerační solidarity a spravedlnosti jsou nezbytné pro řešení roztržité a fragmentované společnosti a ekonomiky. Platforma AGE Platform Europe vyzývá k začlenění **rovnosti na základě věku do všech evropských politik a iniciativ**, aby se zajistilo naplnění potřeb a ambicí stárnoucí společnosti: <https://www.age-platform.eu/areas-of-work/age-equality/> Jedná se o pojetí spravedlnosti, začlenění a soudržnosti v průběhu celého života a ve všech oblastech, ve vzdělávání, zaměstnanosti, zdravotnictví a péči, v oblasti přiměřeného příjmu, občanské a politické účasti atd. Stárnutí je příležitost, a to tím spíše v době četných krizí; odolnost a prosperitu můžeme budovat pouze ve společnosti, kde se daří lidem všech věkových kategorií a kde jsou naše rozdíly vzájemně živeny respektem a solidaritou. K dosažení rovnosti žen a mužů potřebujeme **akční plán EU pro boj proti ageismu**. Plán by měl být nedílnou součástí strategie EU pro mezigenerační spravedlnost, která je založena na lidských právech, intersekcionalitě, rovnosti a solidaritě v rámci generací i mezi nimi. Měl by zajistit soudržnost mezi závazky EU a členských států v oblasti rovných práv pro všechny věkové kategorie a zároveň přispět k udržitelnému růstu, konkurenceschopnosti a soudržnosti.“

Nena – 10 vyjádření souhlasu

Název: Akční plán EU pro boj proti ageismu posílí mezigenerační spravedlnost

Oblast: **SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST A ZAČLEŇOVÁNÍ**

„Podpora **rovnosti ve všech věkových kategoriích** je zásadní pro dosažení mezigenerační spravedlnosti. Ageismus je jediným projevem diskriminace, který byl dosud v politice EU přehlížen, přestože se na něj vztahují smlouvy EU. Strategie pro mezigenerační spravedlnost musí obsahovat zvláštní **akční plán pro boj proti ageismu**, který by stanovil postup pro odstranění nerovností v průběhu života a pro podporu rovnosti mladých a starých lidí. Nahradil by ageistické narativy přístupem založeným na lidských právech, přispěl by k lepšímu prosazování stávajících antidiskriminačních právních předpisů a zlepšil by sběr dat rozdělených podle věku a dalších charakteristik. Tento akční plán bude propojený se stávajícími akčními plány / strategiemi EU v oblasti rovnosti žen a mužů, zdravotního postižení, LGBTI+, rovnosti Romů a rasové rovnosti, a obohatí tak meziodvětvové ambice EU. Cílem této strategie bude **odstranit všechny ageistické praktiky**, které ovlivňují lidskou důstojnost a rovné požívání

základních práv v každém věku, a spojit potřebné zdroje, aby mladí i staří mohli využít svůj potenciál a měli plný a rovný přístup do společnosti. Zaměřit pozornost EU na realitu delšího života a na potřebu spravedlivé, inkluzivní a odolné společnosti pro všechny generace. Boj proti ageismu není jen imperativem v oblasti lidských práv, ale má zásadní význam pro budování odolné, inkluzivní a spravedlivé společnosti.“

Cristiny – 10 vyjádření souhlasu

Název: Harmonie mezi současnými a budoucími generacemi všech věkových kategorií s využitím meziodvětvové, dlouhodobé a participativní správy

Oblast: **DEMOKRACIE A SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH**

„V EU, kde se generace společně podílejí na prosperitě společnosti, dnes lidé všech věkových kategorií žijí v mírumilovném světě s **prosperujícím přírodním prostředím a socioekonomickými systémy**, které jim umožňují žít co nejlépe – mají **přístup ke vzdělání, jídlu a bydlení**, mohou využívat veřejnou dopravu a jízdní kola, aby se dostali tam, kam mají namířeno, mají přístup k zaměstnání, které jim poskytuje **odpovídající mzdu** pro dobrý život. Na sklonku svého pracovního života mají důchod, který jim umožňuje žít bez finančního stresu. Totéž bude platit za padesát let, až tito mladí lidé odejdou do důchodu a přejdou z práce do penze. Totéž bude platit i o dalších padesát let později, kdy na jejich místě budou jejich vnuci. To vše vyžaduje, aby se při tvorbě politik zohledňovaly **dlouhodobé a průřezové dopady politik** na současné i budoucí generace všech věkových kategorií. K tomu je třeba, aby EU využívala nástroje a metody, jako je **strategický výhled a integrované modely**, a hleděla tak do delšího časového horizontu. Je třeba jednotlivé oblasti politiky navzájem propojovat a konzultovat běžné lidi, kteří nejsou odborníky, zejména mladé lidi coby zástupce generací, které se ještě nenarodily, a zjistit jejich potřeby, obavy a přání týkající se dnešního i budoucího světa. Toto zapojení musí být smysluplné a mít skutečný dopad na politiku. Příklady institucí pro budoucí generace a mezigenerační spravedlnosti z celého světa mohou být pro EU příkladem, z něhož se může poučit a na němž může stavět.“

Lisa – 9 vyjádření souhlasu

Název: K zajištění mezigenerační spravedlnosti je nutná změna ekonomického systému

Oblast: **ENVIRONMENTÁLNÍ A SOCIOEKONOMICKÁ UDRŽITELNOST**

„Není možné uvažovat o mezigenerační spravedlnosti, aniž bychom se zabývali koncepcí a účelem našeho ekonomického systému. Náš ekonomický systém se musí změnit na systém, který je navržen tak, aby přinášel **blahobyť lidem i planetě**, a to nyní i v budoucnu. Dnešní ekonomické paradigma je hnací silou krátkodobosti, protože nám říká, že ekonomika je založena na krátkodobých ukazatelích HDP a růstu hmotného bohatství. **Začlenit blahobyť do ekonomického plánování a rozhodování** znamená zaujmout skutečně dlouhodobý a preventivní přístup. Mezigenerační spravedlnost by zajistila, aby příležitosti a zdroje dostupné budoucím generacím nebyly poškozovány nebo omezovány současnými ekonomickými rozhodnutími. Zřízení funkce komisaře EU pro mezigenerační spravedlnost bylo důležitým krokem tímto směrem, ale je třeba ještě více pracovat na výslovném propojení této agendy s potřebou změny ekonomických systémů. Inspirací může být velšský zákon o blahobytu budoucích generací, který základem politického rozhodování učinil sedm zastřešujících cílů v oblasti blahobytu a určil pět způsobů práce pro dosažení těchto cílů, za jejichž plnění se vládní

agentury zodpovídají prostřednictvím komisaře pro budoucí generace. Je třeba změnit nejen to, „co“ se při tvorbě politiky děje, ale také „jak“, a to prostřednictvím smysluplné účasti veřejnosti ve všech fázích politického procesu. Podrobně se o tom hovoří v Průvodci návrhem politiky ekonomiky blahobytu, který vychází ze zásad na tomto obrázku:“

Ilenia – 9 vyjádření souhlasu

Název: Akční plán EU pro mezigenerační a intragenerační prosperitu

Oblast: **SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST A ZAČLEŇOVÁNÍ**

„Abychom v Evropě vybudovali skutečnou ‚Unii rovnosti‘, musíme aktivně **bojovat proti ageismu** a odstraňovat překážky, které brání lidem všech věkových kategorií požívat rovných práv a příležitostí. Ageismus ovlivňuje přístup k práci, zdravotní péči, vzdělání a občanské participaci, a to jak v mladém, tak ve starším věku. Platforma AGE Platform Europe vede výzvu k začlenění rovnosti na základě věku do všech politik EU (<https://www.age-platform.eu/areas-of-work/age-equality/>), aby se zajistilo naplnění potřeb a aspirací stárnoucí společnosti. K tomuto cíli by měl sloužit **akční plán EU pro boj proti ageismu**, který by podpořil strategii EU pro mezigenerační spravedlnost: byl by založený na lidských právech, intersekcionalitě, rovnosti a solidaritě v rámci generací i mezi nimi, **začlenil by rovnost na základě věku do všech oblastí politiky**, zpochybnil negativní stereotypy prostřednictvím vzdělávání a veřejných kampaní a posílil postavení starších lidí jako aktivních nositelů práv. Rovněž by podpořil mezigenerační programy, posílil právní ochranu a podpořil výzkum, který by sloužil jako podklad pro účinné politiky. Využitím odborných znalostí platformy AGE Platform Europe a inovativních přístupů výzkumu EU, například projektu FutuRes (<https://futu-res.eu/>), může EU proměnit stárnutí v příležitost – vybudovat odolnou a inkluzivní společnost, ve které se bude dařit všem bez ohledu na věk.“

5. HLOUBKOVÁ ANALÝZA

V následující kapitole je každá z těchto čtyř oblastí rozebrána podrobněji. V rámci každé oblasti jsou jednotlivá témata občanů analyzována zvláště, přičemž se propojují různé aspekty příspěvků. Pro ilustraci těchto témat a podrobnější vzhled do problematiky jsou zařazeny také příslušné příspěvky.

OBLAST 1: SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST A ZAČLEŇOVÁNÍ

Tato oblast se zaměřuje na zlepšení mezigeneračních vztahů podporou dialogu a solidarity mezi generacemi a bojem proti ageismu a jiným formám diskriminace ve prospěch rovnosti a sociální soudržnosti.

Téma občanů 1.1: Podpora mezigenerační solidarity a vytváření prostoru pro mezigenerační dialog

ANALÝZA tématu

Příspěvky vyzývají k překonávání generačních rozdílů a snižování polarizace a zároveň podporují smysluplnou mezigenerační spolupráci a spoluvytváření. Účastníci kladou důraz na vytváření prostředí a prostor, jako jsou kulturní centra, sdílené bydlení a mezigenerační projekty, které usnadňují dialog a interakci mezi věkovými skupinami. Takové iniciativy, včetně mentorských projektů a společných komunitních aktivit, mohou budovat empatii a vzájemné porozumění, posilovat mezigenerační solidaritu a podporovat rozvoj trvalých sítí spolupráce a podpory.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Friederike, 4 vyjádření souhlasu

„V mezigeneračně spravedlivé společnosti musí různé generace spolupracovat – nejen při řešení současných problémů, ale také při utváření udržitelné budoucnosti. Abychom toho dosáhli, potřebujeme smysluplné příležitosti pro mezigenerační dialog, kde se mohou setkávat lidé všech věkových kategorií, vyměňovat si názory a hlouběji porozumět problémům druhých.“

Öndercan, 0 vyjádření souhlasu

„Komunitní iniciativy, jako jsou workshopy pro místní účastníky, mezigenerační kulturní centra a společné plánování měst, poskytují platformy pro smysluplnou výměnu. Tyto prostory umožňují občanům sdílet své zkušenosti a utvářet politiky, které odrážejí potřeby různých

generací. Spravedlnosti však nelze dosáhnout pouze sblížením generací, ale je třeba řešit i regionální nerovnosti a strukturální rozdíly.“

Téma občanů 1.2: Boj proti diskriminaci a podpora rovnosti

ANALÝZA tématu

Občané často požadují opatření v oblasti boje proti diskriminaci a podpory rovnosti. Účastníci zdůrazňují, že je třeba bojovat proti všem formám diskriminace, se zvláštním důrazem na ageismus, aby byla zajištěna rovná práva a příležitosti pro všechny. Zdůrazňují také, že je důležité podporovat pozitivní narativy a bojovat proti stereotypům a aktivně zpochybňovat negativní zobrazování mladších i starších lidí v médiích a ve veřejném diskurzu. Toto úsilí je považováno za zásadní pro podporu sociální soudržnosti, vzájemného respektu a mezigenerační spravedlnosti.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Nena, 10 vyjádření souhlasu

„Podpora rovnosti ve všech věkových kategoriích je zásadní pro dosažení mezigenerační spravedlnosti. Ageismus je jediným projevem diskriminace, který byl dosud v politice EU přehlížen, přestože se na něj vztahují smlouvy EU. Strategie pro mezigenerační spravedlnost musí zahrnovat zvláštní akční plán pro boj proti ageismu, který by vytvořil cestovní mapu pro odstranění nerovností v průběhu života a pro podporu rovnosti mladých a starých lidí.“

Sarah, 5 vyjádření souhlasu

„Unie založená na rovnosti musí podporovat své občany po celý jejich život a v každém věku. Diskriminace na základě věku a ageismus však vytvářejí významné překážky, které starším lidem brání v plném zapojení do pracovního života a společnosti, prohlubují ekonomické problémy a vedou k chudobě. Boj proti těmto diskriminačním praktikám a podpora mezigenerační solidarity mohou podpořit inkluzivní a rovnoprávnou společnost, jakož i udržitelnější růst a konkurenceschopnou a soudržnou ekonomiku.“

OBLAST 2: DEMOKRACIE A SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH

Tato oblast se zaměřuje na zlepšení účasti a zastoupení všech generací v našich demokratických systémech a na nahrazení krátkodobého myšlení dlouhodobým mezigeneračním rozhodováním ve všech oblastech politiky.

Téma občanů 2.1: Rozšíření inkluzivní účasti pro mezigenerační zastoupení

ANALÝZA tématu

Účastníci Platformy aktivního občanství zdůrazňují, že pro podporu mezigenerační spravedlnosti je důležité rozšířit demokratickou účast a zastoupení, aby se všechny věkové skupiny mohly zapojit do politických debat. Mezi návrhy, jak toho dosáhnout, patří vytvoření rad mládeže, seniorských poradních sborů a mezigeneračních fór, jakož i odstranění překážek účasti snížením věku pro účast ve volbách, podpora práce s marginalizovanými komunitami a zajištění přístupných a inkluzivních participativních prostor. Účastníci rovněž zdůrazňují potřebu posílit tyto participativní platformy tak, aby příspěvky měly skutečný dopad na rozhodování a zajistily, že všechny hlasy budou skutečně vyslyšeny a zohledněny.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

William, 7 vyjádření souhlasu

„Kontinuální mezigenerační dialog by měl být podporován prostřednictvím vyhrazených demokratických prostor. Zřízení občanských shromáždění na místní, vnitrostátní a evropské úrovni (podle vzoru francouzské „Občanské úmluvy o klimatu“) by umožnilo lidem všech věkových kategorií a úrovní vzdělání společně jednat o naléhavých společenských otázkách, jako jsou ekologická transformace, bydlení a digitální začlenění. Tato shromáždění musí mít skutečný vliv na veřejné rozhodování a pomáhat budovat silnější smysl pro komunitu prostřednictvím vzájemného porozumění a sdílené odpovědnosti.“

Panayiota, 0 vyjádření souhlasu

„K posílení iniciativy Evropské komise týkající se mezigenerační spravedlnosti a demokratické udržitelnosti navrhuji vytvoření Evropského mezigeneračního občanského fóra jako stálého participativního a poradního mechanismu v rámci správy EU. Jeho cílem bude zajistit, aby se do tvorby politik systematicky začleňovaly dlouhodobé zájmy všech generací – včetně těch, které se ještě nenarodily. Fórum by sdružovalo mladé lidi, starší dospělé, organizace občanské společnosti a odborníky, kteří by poskytovali strukturované příspěvky ke strategiím a legislativním návrhům EU. Přispělo by k vývoji a monitorování indexu mezigenerační spravedlnosti, který by EU pomohl posoudit dlouhodobé sociální, hospodářské a environmentální dopady jejích politik. Fórum by rovněž fungovalo jako centrum znalostí a osvědčených postupů, které by podporovalo místní a regionální orgány při uplatňování

mezigeneračních přístupů a sdílení inovativních modelů z různých členských států. Tento mechanismus by posílil soudržnost politik mezi krátkodobými politickými cykly a dlouhodobými společenskými potřebami, posílil by demokratickou legitimitu prostřednictvím inkluzivního zastoupení a podpořil by mezigenerační solidaritu. Zřízení takového fóra by zakotvilo mezigenerační spravedlnost jako jednu z hlavních evropských hodnot a pomohlo by zajistit, aby dnešní rozhodnutí neohrožovala příležitosti budoucích generací.“

Téma občanů 2.2: Stavění dlouhodobého a mezigeneračního myšlení do centra procesu tvorby politik

ANALÝZA tématu

Účastníci Platformy aktivního občanství zdůrazňují, že k překonání krátkodobého myšlení na institucionální úrovni je důležité začlenit do všech oblastí politiky dlouhodobé a na budoucnost orientované perspektivy. To zahrnuje posouzení mezigeneračního dopadu rozhodnutí a začlenění udržitelnosti, spravedlnosti a odpovědnosti do všech procesů řízení. Účastníci rovněž doporučují institucionalizovat předvídavost a odpovědnost vůči budoucím generacím, například posílením úlohy komisaře pro mezigenerační spravedlnost a vytvořením rozpočtu, který by výslovně zohledňoval zájmy budoucích generací, aby se zajistilo, že potřeby mladších a budoucích generací budou důsledně hájeny ve všech oblastech politiky.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Christiny, 9 vyjádření souhlasu

„To vyžaduje, aby se při tvorbě politik zvažovaly dlouhodobé a průřezové dopady politik na současné i budoucí generace všech věkových kategorií. K tomu je třeba, aby EU využívala nástroje a metody, jako je strategický výhled a integrované modely, a hleděla tak do delšího časového horizontu.“

Кирило, 0 vyjádření souhlasu

„Evropská unie musí učinit mezigenerační spravedlnost základem své politiky. Politická rozhodnutí příliš často slouží krátkodobým zájmům a opomíjejí dlouhodobé důsledky, s nimiž se budou muset potýkat dnešní mladí lidé – a budoucí generace. Mladí Evropané jsou stále více zatíženi – od změny klimatu a veřejného dluhu až po digitální regulaci a demografické změny. Potřebujeme politiky, které upřednostňují udržitelnost, spravedlnost a začlenění. V budoucnu by mělo být zavedeno hodnocení dopadů všech významných právních předpisů EU, které zajistí, že budou zohledněna práva těch, kteří se ještě nenarodili. Politika v oblasti klimatu musí být urychlena s větším zapojením mladých lidí a veřejné výdaje by měly odrážet dlouhodobou odpovědnost, nikoli krátkodobý zisk.“

OBLAST 3: ENVIRONMENTÁLNÍ A SOCIOEKONOMICKÁ UDRŽITELNOST

Tato oblast zdůrazňuje změnu klimatu jako hlavní výzvu pro dosažení mezigeneračně spravedlivé budoucnosti a zkoumá způsoby, jak podpořit ekonomické chování zaměřené na budoucnost. Příspěvky se rovněž zabývají udržitelností zaměstnanosti mladých lidí a zdůrazňují význam zajištění důstojných životních podmínek pro všechny.

Téma občanů 3.1: Boj proti změně klimatu jako mezigenerační odpovědnost

ANALÝZA tématu

Účastníci sdílejí názor, že změna klimatu představuje významnou hrozbu pro mezigenerační spravedlnost, neboť její dopady pravděpodobně neúměrně postihnou mladší a budoucí generace. Příspěvky zdůrazňují, že přijetí naléhavých a účinných opatření v boji proti změně klimatu je základní mezigenerační odpovědností, včetně opatření, jako je dekarbonizace hospodářství a investice do dopravy šetrné ke klimatu. Účastníci rovněž zdůrazňují potřebu meziodvětvového, inkluzivního a participativního přístupu, který by zapojil všechny věkové skupiny, zajistil udržitelný přechod na všech úrovních a podpořil společný smysl pro odpovědnost.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Revo Prosperidad Sostenible, 4 vyjádření souhlasu

„Komisař pro mezigenerační spravedlnost musí zajistit, aby byly budoucí generace vystaveny co nejméně škodlivému klimatu, a za tímto účelem je nutné zajistit, aby politiky komisařů odpovědných za různá odvětví, která mohou mít vliv na dekarbonizaci, nebránily nebo nezdržovaly v důsledku určitého opatření nebo opomenutí dekarbonizaci hospodářství EU. Komisař pro mezigenerační spravedlnost bude sledovat činnost Evropské komise a bude muset předkládat návrhy na zlepšení nebo upozorňovat, pokud je tato činnost v rozporu s cíli dekarbonizace a udržitelnosti obecně.“

Valeriia, 2 vyjádření souhlasu

„Jednou z oblastí, kde je třeba naléhavě řešit mezigenerační spravedlnost, je politika v oblasti změny klimatu. Změna klimatu je nejnaléhavějším příkladem toho, že rozhodnutí učiněná v krátkodobém horizontu mohou mít ničující důsledky v dlouhodobém horizontu. Mladí lidé – ti, kteří se s těmito důsledky budou potýkat nejdéle – jsou však často vyloučeni z tvorby politik, jejichž cílem je tyto problémy řešit. Potřebujeme jasný posun ve strategii EU v oblasti klimatu: dlouhodobý dopad musí být upřednostněn před okamžitým politickým nebo ekonomickým

pohodlím.“

Téma občanů 3.2: Podpora investic orientovaných na budoucnost

ANALÝZA tématu

Kromě boje proti změně klimatu účastníci vyzývají k podpoře investic orientovaných na budoucnost jako prostředku k prosazování mezigenerační spravedlnosti. Prosazují zkoumání alternativních ekonomických modelů, které podporují myšlení v dlouhodobém horizontu, vyvažují ekologickou udržitelnost, sociální spravedlnost a ekonomickou odolnost a nezaměřují se pouze na HDP. Účastníci zdůrazňují význam zapojení všech generací do utváření těchto hospodářských změn, podpory sdílené odpovědnosti a zajištění udržitelné sociální soudržnosti.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Katy, 4 vyjádření souhlasu

„Abychom zajistili skutečnou mezigenerační spravedlnost, musíme překonat ekonomické modely, které se spoléhají na nekonečný růst. Post-růstový přístup pro Evropu uznává, že prosperitu nelze budovat na základě nadměrného využívání zdrojů, ničení životního prostředí, prohlubování nerovností a podceňování neplacené pečovatelské práce, což vše ohrožuje blahobyt budoucích generací. Skutečná mezigenerační spravedlnost znamená život v planetárních mezích a spravedlivé rozdělování zdrojů v čase. To vyžaduje, aby se hlavní cíl politiky změnil z primárního cíle růstu HDP na blahobyt a péči. Veřejné investice musí upřednostňovat sociální a ekologickou odolnost – pečovatelskou práci, vzdělávání, přizpůsobování se změně klimatu – nikoli růst pro vlastní potřebu.“

Silvia, 1 vyjádření souhlasu

„Ekonomika blahobytu nabízí transformační model, který zajistí, že budoucí generace nebudou zatíženy důsledky dnešních rozhodnutí. Neudržitelný hospodářský růst často vede k dlouhodobým sociálním, zdravotním a environmentálním nákladům, což ohrožuje blahobyt současných i budoucích generací a udržitelnost naší planety. Ekonomika blahobytu překračuje rámec HDP jako jediného měřítka pokroku a zahrnuje ukazatele, jako jsou duševní a fyzické zdraví, environmentální udržitelnost a sociální spravedlnost. Začlenění ekonomiky blahobytu do rozhodovacího procesu EU pomůže lépe řešit současné výzvy a zároveň zajistit potřeby a práva budoucích generací.“

Téma občanů 3.3: Zlepšení podmínek pro zaměstnávání mladých lidí

ANALÝZA tématu

Účastníci Platformy aktivního občanství považují rovné ekonomické příležitosti za zásadní pro mezigenerační spravedlnost. Proto se zasazují o zlepšení podmínek zaměstnanosti mladých lidí, usnadnění přechodu ze vzdělávání a odborné přípravy na trh práce a posílení vazeb mezi vzděláváním, odbornou přípravou a průmyslem. Vyzývají také k uplatňování spravedlivých a inkluzivních postupů při přijímání zaměstnanců a k odstraňování překážek v zaměstnávání, aby byl zajištěn rovný přístup všech mladých lidí k příležitostem.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Daniela, 5 vyjádření souhlasu

„Rozšíření přístupu ke vzdělání musí jít ruku v ruce s mentorskými programy, které propojí studenty se zkušenými odborníky, a s možnostmi celoživotního vzdělávání pro starší dospělé. Investice by měly zajistit včasnou a trvalou podporu znevýhodněné mládeže a zároveň ocenit přínos starších osob k utváření spravedlivější a inkluzivnější společnosti. Podporou spolupráce a sdílení příležitostí může EU podpořit skutečnou sociální mobilitu a zajistit prosperitu pro všechny generace.“

Mirela, 2 vyjádření souhlasu

„Součástí generační přítomnosti a budoucnosti by mělo být, aby mladí lidé po studiu / odborné přípravě atd. našli spravedlivý přístup do profesního světa: – Proč je pro mladé vzdělané dospělé obtížné prosadit se v profesním životě? Jak je možné, že cesta k podstatné samostatné výdělečné činnosti zůstává dlouho nepřístupná, a to i přes dobré vzdělání a x placených či neplacených stáží, dobrovolnictví, magisterské tituly? – Proč není mnoho univerzit propojeno s průmyslem? – Proč učni soupeří o pracovní místa s absolventy a který stupeň vzdělání je ten „skutečně správný“?“

Téma občanů 3.4: Zajištění důstojných životních podmínek pro všechny

ANALÝZA tématu

Účastníci Platformy aktivního občanství považují zajištění jisté a přiměřené životní úrovně pro všechny generace za zásadní pro mezigenerační spravedlnost. Proto zdůrazňují, že je důležité zajistit přístup ke kvalitnímu a cenově dostupnému bydlení, zlepšit základní služby a řešit sociální nerovnosti.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Duarte, 0 vyjádření souhlasu

„Mezigenerační spravedlnost v Evropě je stále více ohrožena. Mladí lidé se potýkají se zvyšujícími se životními náklady, nedostupným bydlením a rostoucí finanční nejistotou. Studenti však v tomto prostředí představují zvláštní skupinu, která se vyznačuje zranitelností přímo spjatou s možností přístupu ke vzdělání a jeho dokončení. Energetická chudoba, špatná kvalita bydlení a nedostatečné systémy podpory studentů podkopávají nejen jejich životní

podmínky, ale také jejich právo učit se a plně se zapojit do společnosti. (...) Spravedlivý evropský přístup vyžaduje silné veřejné investice do dostupného vysokoškolského vzdělávání, dostupného a udržitelného studentského bydlení, přiměřených stipendií a podpůrných služeb, které studenty ochrání před chudobou. Politiky v oblasti bydlení, změny klimatu a sociální ochrany musí odrážet realitu, kterou zažívají mladí lidé i studenti. Mezigenerační spravedlnost musí zajistit, aby dnešní mladí lidé – a zejména dnešní studenti – nenesli nepřiměřenou zátěž.“

Diana, 0 vyjádření souhlasu

„Mluví se o rovnosti, společném myšlení, integraci atd. Mládež už má se staršími lidmi mnoho společného. Jedním z nich je chudoba. Platí to pro důchodce, kteří po celoživotní práci mnohokrát sotva vystačí s důchodem, i pro mladé lidi, kteří pracují na plný úvazek (doufejme, že v oboru, který vystudovali), ale s nedostatečnou mzdou, aby se mohli osamostatnit nebo si našetřit na budoucnost. Společná je jim také osamělost a sociální síť: mladí lidé mají miliony přátel na internetu, nepřetržitý online kontakt, ale cítí se osaměle a divně, protože se srovnávají s těmi, kteří se na internetu objevují a kteří mají zdánlivě dokonalý život. Na druhou stranu jsou starší lidé odloučení od světa, který je vyčlenil. Jsou digitálně negramotní a vše, na co byli zvyklí v každodenním životě, se změnilo, aniž bral kdokoli ohled na ně. Někteří dokonce nejsou schopni vybrat důchod z banky, pokud to musí udělat v bankomatu. Kvůli rychlosti a množství úkonů a trávení času na sítích někteří nemají čas a jiní nikoho, kdo by se jim věnoval, aby si s nimi popovídal nebo prostě zjistil, jestli jsou v pořádku. A konečně sdílí i nejistotu a nedostatek naděje. Někteří proto, že nevidí dlouhodobou budoucnost, což jim ztěžuje pořídit si bydlení, děti atd. A ti druzí vědí, že jsou na konci sil a že pravděpodobně navzdory tomu, co si představovali a chtěli, zemřou sami a/nebo bez povšimnutí společnosti, která nemá čas ani prostředky, aby do nich investovala.“

OBLAST 4: SYSTÉMY PÉČE A VZDĚLÁVÁNÍ

Tato oblast se zaměřuje na význam poskytování veřejných služeb, jako je péče a vzdělávání, pro zajištění mezigenerační spravedlnosti. Příspěvky zdůrazňují potřebu integrovaných systémů péče a podpory a rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělání.

Téma občanů 4.1: Posílení systémů péče pro všechny věkové kategorie

ANALÝZA tématu

Účastníci vyzývají k významným investicím do infrastruktury dostupné péče pro všechny věkové skupiny, která by zahrnovala zdravotní péči, sociální podporu a komunitní řešení. Zdůrazňují, že péče by měla být uznána jako společná společenská odpovědnost, podporovaná veřejnými službami, profesionálními pečovateli a uznáním rodinné péče. Příspěvky také zdůrazňují význam posílení vzájemné podpory prostřednictvím iniciativ, jako jsou řešení zahrnující společné bydlení. Závěrem se účastníci vyslovují pro evropskou záruku péče a lepší přeshraniční koordinaci systémů zdravotnictví a sociálního zabezpečení s cílem řešit současné výzvy.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Marta, 2 vyjádření souhlasu

„Populace stále více stárne a my na to nejsme připraveni. (...) Dnes se senioři, jejichž zdravotní stav se zhoršuje, buď stáhnou ze společenského života a zůstanou doma, nebo se po dalším zhoršení stavu přestěhují do domova důchodců. (...) Jsem přesvědčena, že společné bydlení je skvělým řešením této výzvy. Jedná se o typ společného bydlení, kde senioři žijí společně v komunitním prostředí. Přínosy? Dostupné náklady (rozdělené na všechny obyvatele), přístupné prostory navržené s ohledem na potřeby starších lidí, dostupné podpůrné služby (zdravotní péče, příprava jídla, doprava), nezávislost, boj proti osamělosti a v neposlední řadě vzájemná podpora a sociální interakce. (...) Společné bydlení by se mělo urychleně rozvíjet s finanční podporou EU, členských států nebo místních samospráv.“

Christos, 1 vyjádření souhlasu

„Chybí infrastruktura, která uznává zranitelnost jako společenskou odpovědnost, nikoli jako individuální neštěstí. Musíme vybudovat integrované systémy, kde podporované bydlení, služby v oblasti duševního zdraví, flexibilní péče a propojení s komunitou nebudou roztržitými nabídkami, ale koordinovanými právy. Bez toho je mezigenerační spravedlnost rétorikou bez základů. Musíme uvažovat v kontextu celého života – počínaje plánováním pracovních sil až po navrhování služeb. To znamená podporovat ty, kteří poskytují péči, v udržitelných rolích a

vzdělávání a zajistit, aby systémy v průběhu času odpovídaly vyvíjejícím se potřebám.“

Téma občanů 4.2: Rozšíření spravedlivého přístupu ke kvalitnímu vzdělávání

ANALÝZA tématu

Účastníci vyzývají k rozšíření spravedlivého přístupu ke kvalitnímu vzdělání, které je základem rovných příležitostí, mezigenerační spravedlnosti a sociální soudržnosti. Zdůrazňují, že je důležité odstranit překážky a zvýšit veřejné investice do vzdělávání ve všech fázích života, včetně informálního učení mimo školy, a zajistit tak spravedlivé vzdělávací prostředí pro všechny. Účastníci se zasazují o modernizaci vzdělávání tak, aby odpovídalo budoucím potřebám, například začleněním umělé inteligence, a o podporu celoživotního a mezigeneračního učení, které umožní jednotlivcům všech věkových kategorií rozvíjet svůj potenciál a smysluplně přispívat během celého života.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Florinda, 2 vyjádření souhlasu

„Veřejné školy jsou místem, kde se budoucí generace mohou vzdělávat, získávat dovednosti a hodnoty, ale je nutné, aby došlo k zásadnímu přehodnocení metodiky výuky. Dnes je více než kdy jindy nezbytné obnovit a inovovat pedagogický přístup tak, aby odpovídal potřebám rychle se měnícího světa zaměřeného na udržitelnost, začleňování a spravedlnost. Kromě toho musí být mladí lidé ve vzdělávacím procesu slyšet. Jejich hlasy, zkušenosti a názory jsou klíčové pro budování školského systému, který nejen předává znalosti, ale i skutečně připravuje na život a výzvy budoucnosti. Veřejné vzdělávání nemůže být pouze zaručeným právem, ale musí se stát skutečnou příležitostí pro každého jednotlivce, kdy každý mladý člověk může projevit svůj potenciál a aktivně přispět společnosti. K tomu je nezbytné společné úsilí institucí, učitelů a občanské společnosti přehodnotit vzdělávání tak, aby se skutečně stalo hnací silou změn a růstu pro všechny.“

Esther, 2 vyjádření souhlasu

„Dobré vzdělání mladých lidí je dnes investicí do lepší, spravedlivější a odolnější budoucnosti v příštích 25 letech a později. Vzdělávání poskytuje mladým lidem dovednosti a znalosti, které potřebují k úspěchu v životě. Proto je vzdělání stavebním kamenem jejich budoucnosti; vytváří základ pro dobře připravenou a kompetentní generaci, která bude schopna čelit výzvám budoucnosti. Pokud budou mít všichni mladí lidé v Evropě rovné příležitosti ke kvalitnímu vzdělávání, přispěje to rovněž k dosažení větší generační spravedlnosti. To znamená, že se všemi generacemi se bude zacházet spravedlivě a každý, bez ohledu na to, z jakého sociálního nebo ekonomického prostředí pochází, dostane podporu, kterou potřebuje k rozvoji. Díky spravedlivému vzdělávání můžeme vytvořit inovativní, spravedlivější a udržitelnou společnost, v níž budou respektovány a podporovány všechny generace, kde se sníží sociální nerovnosti a podpoří rovné příležitosti.“

6. ZÁVĚR

Debata Platformy aktivního občanství o *mezigenerační spravedlnosti* byla významným krokem při vytváření strategie EU pro mezigenerační spravedlnost. Jak ukazuje tato zpráva, online participační proces, který probíhal od února 2025 do listopadu 2025, poskytl **bohaté a rozmanité poznatky o pohledu občanů** na podporu spravedlivé a udržitelné budoucnosti napříč generacemi.

Na Platformě aktivního občanství se účastníci věnovali různým tématům souvisejícím s mezigenerační spravedlností. V rámci oblasti **SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI A ZAČLEŇOVÁNÍ** vyzvali k větší solidaritě mezi generacemi, zdůraznili vzájemné porozumění, boj proti ageismu a vytváření příležitostí pro mezigenerační dialog a spolupráci. V oblasti **DEMOKRACIE A SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH** účastníci zdůraznili potřebu posílit inkluzivní účast a začlenit myšlení v dlouhodobém horizontu do tvorby politik a navrhli opatření, která zajistí, aby současná rozhodnutí zohledňovala zájmy budoucích generací. Oblast **ENVIRONMENTÁLNÍ A SOCIOEKONOMICKÁ UDRŽITELNOST** odhalila silnou poptávku občanů po naléhavých opatřeních v oblasti klimatu na ochranu mladších a budoucích generací, spolu s posunem k ekonomickým modelům zohledňujícím dlouhodobý horizont, které upřednostňují blahobyt před krátkodobým růstem. Často byly také zdůrazňovány spravedlivé pracovní příležitosti pro mladé lidi. A konečně oblast **SYSTÉMY PÉČE A VZDĚLÁVÁNÍ** zdůraznila význam všeobecného přístupu k vysoce kvalitním veřejným službám v průběhu celého života. Účastníci se vyslovili pro posílení systémů péče, větší uznání rodin a komunit jako podpůrných sítí a pro reformy vzdělávání, které podporují celoživotní učení a jsou v souladu s vyvíjejícími se potřebami společnosti.

Celkově tato konzultace zdůrazňuje naléhavou potřebu **spravedlivější, udržitelnější a soudržnější Evropy, která podporuje všechny generace** při řešení klíčových problémů mezigenerační spravedlnosti: **myšlení v krátkodobém horizontu, vyloučení a nerovnost a nedostatečná mezigenerační solidarita**. Účastníci důsledně propojovali konkrétní oblasti politiky s širšími společenskými cíli a zdůrazňovali, že sociální soudržnost, environmentální a socioekonomická udržitelnost, inkluzivní a dlouhodobá správa věcí veřejných a poskytování vysoce kvalitních veřejných služeb musí být sledovány společně, aby bylo dosaženo spravedlivé a udržitelné budoucnosti pro současné i budoucí generace.